

सर्केगाड गाउँपालिका, हुम्ला

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

भाग - २

खण्ड: ७ संख्या: ८२ मिति: २०८१।१२।०८

सर्केगाड गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई योजना मर्मतसम्भार योजना
सञ्चालन तथा कोष व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१

**सर्केगाडगाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाइ योजना मर्मत सम्भार योजना सञ्चालन तथा कोष,
व्यवस्थापन कार्यविधि २०८१**

प्रस्तावना: यस सर्केगाडगाउँपालिकामा स्थापित सेवा सहायता केन्द्र बाट मर्मत सम्भार आवश्यक भएका आयोजनाको पहिचान,

आयोजना मर्मत सम्भार कालागिसिफारिस र मर्मत सम्भार कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधिहरू निर्धारण गर्न बाञ्छनीय भएकाले,

सर्केगाडगाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता ऐन,
२०८१ कोदफा ३२ खण्ड (ग) को कार्यान्वयन कालागिसोहि ऐन कोदफा ६२ बमोजिम कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, कार्यक्षेत्र प्रारम्भ:

(१) यो कार्यविधिको नाम “खानेपानी तथा सरसफाइ योजना मर्मत सम्भार योजना सञ्चालन तथा कोष व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१” रहनेछ ।

(२) यो कार्यविधिको पालिकाबाट स्वीकृत भई प्रमाणीकरण भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधिसनगर/गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषयवाचक प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:—

- (१) “उपभोक्ता” भन्नाले योजना निर्माणमा योगदान गरी धारावाट पानी उपभोग गर्ने व्यक्ति वा योजना निर्माणमा सहभागिन भएतापनि निर्माण सम्पन्न भएपछि उपभोक्ता समितिको निर्णय बमोजिम धारावाट पानी उपभोग गर्न समावेश भएको व्यक्तिलाई जनाउँछ ।
- (२) “उपभोक्ता समिति” भन्नाले सनगर/गाउँपालिकाको टोलरवस्ती क्षेत्रमा सञ्चालन हुने खानेपानी आयोजनाबाट प्रत्यक्ष सेवापुग्ने समूहबाट उक्त योजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको संगठन भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- (३) “ऐन” भन्नाले सनगर/गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता ऐन, २०८० सम्झनु पर्दछ ।
- (४) “कार्ययोजना” भन्नाले सनगर/गाउँपालिकाभित्र रहेका योजनाहरूको नियमित रूपले सम्भार तथा मर्मतको लागि प्राविधिक विवरणहरूका आधारमा तयार गरिएको जिम्मे

वारीसहितकोसम्पत्तिव्यवस्थापनकार्ययोजनावामर्मतसम्भारव्यवस्थापनकार्ययो
जनालाईजनाउँछ ।

- (5) “केन्द्र”नगर/गाउँपालिकामास्थापितखानेपानीसेवासहायताकेन्द्रसम्मनुपर्दछ ।
- (6) “ग्रामिणमर्मतसम्भारकार्यकर्ता”भन्नालेखानेपानीयोजनाकोनियमितरेखदेखतथाम
र्मतसम्भारगर्नकोलागिउपभोक्तासमितिलेनियुक्तगरेकोतालीमप्राप्तप्राविधिकलाई
जनाउँछ ।
- (7) “मार्गदर्शन”भन्नालेनेपालसरकारखानेपानीतथाढलव्यवस्थापनविभागद्वाराजारीग
रिएकोग्रामिणखानेपानीसेवाकेन्द्रसञ्चालनमार्गदर्शन, २०८०सम्मनुपर्दछ ।
- (8) “योजना”भन्नालेखानेपानीतथासरसफाइयोजनालाईजनाउँछ ।
- (9) “सरोकारवाला”भन्नालेखानेपानीप्रणालीसंगसम्बन्धितआन्तरिकतथाबाह्यसरोका
रवालाहरुलाईजनाउँछ ।
- (10) “समिति”भन्नालेऐनकोदफा ३१ अनुसारगठितखानेपानीसरसफाइतथास्वच्छता
(वास) व्यवस्थापनसमितिलाईनैजनाउँछ ।

परिच्छेद २

मर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनसमिति

3. मर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनसमितिसम्बन्धीव्यवस्था:

मर्मतसम्भारकोषकोसञ्चालनतथाव्यवस्थापनऐन२०८०कोदफा ३१ बमोजिमकोदेहायकोसमिति
लेगर्नेछ ।

- (1) नगर/गाउँपालिकाअध्यक्ष/नगरप्रमुख-संयोजक
- (2) नगर/गाउँपालिकाउपाध्यक्ष/उपप्रमुख-सदस्य
- (3) नगर/गाउँपालिकाकोखानेपानी, सरसफाइतथास्वच्छता (वाश)
इकाईप्रमुख-सदस्य
- (4) नगर/गाउँपालिकाकोप्राविधिकशाखाप्रमुख/सिभिलइन्जीनियरएकजना
-सदस्य
- (5) नगर/गाउँपालिकामाकार्यरतविकाससाझेदारसंस्थाबाटएकजनाप्रतिनि
धि-सदस्य
- (6) नगर/गाउँपालिकाकोप्रमुखप्रशासकीयअधिकृत-सदस्यसचिव

4. समितिकोकामकर्तव्यरअधिकार:

कर्तव्यरअधिकारदेहायबमोजिमहुनेछन;

दफा ३ बमोजिमसमितिकोकाम,

- (1) नगर/गाउँपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको व्यवस्थापन सुचना प्रणाली स्थापना गरी खानेपानी योजनाहरूको मर्मतसम्भार तथा सञ्चालन व्यवस्थापन सम्बन्धी सुचना तथा तथ्याङ्कको व्यवस्थापन गरी अध्यावधिक गर्ने, गराउने ।
- (2) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धति स्थापना गरी खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरूको मर्मतसम्भार तथा सञ्चालन व्यवस्थापनको आवधिक रूपमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (3) खानेपानी योजनाहरूको मर्मतसम्भार तथा सञ्चालनको व्यवस्थापनमा आवश्यक सहयोग गर्ने,
- (4) मर्मतसम्भार तथा सञ्चालनकोष बृद्धि गराउन सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने,
- (5) स्वीकृत कार्य योजनाका आधारमा मर्मतसम्भार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरूको पहिचान गरी निश्चित मापदण्ड तयार गरी सो अनुसार प्राथमिकीकरण गर्ने ।
- (6) सम्बन्धित योजनाको मर्मतसम्भार तथा सञ्चालनको व्यवस्थापनको अवस्थाको आधारमा उपभोक्ता समितिलाई पुरस्कार तथा दण्डको पद्धति स्थापना गरी कार्यान्वयन माल्याउने,
- (7) विभिन्न विकास साझेदार तथा संघ प्रदेश सरकारसँग भएका सम्झौता, मार्गदर्शनको कार्यान्वयन कालागि आवश्यक सहजीकरण समन्वय गर्ने,
- (8) मर्मतसम्भार तथा सञ्चालनकोषको छुट्टै वित्तीय विवरण तयार गरी सोको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउने,
- (9) अर्धवार्षिक रूपमा मर्मतसम्भार तथा सञ्चालनकोषको व्यवस्थापनको प्रगति विवरण तयार गरी यसको वार्षिक समीक्षा प्रतिवेदन तथा सोसंग सम्बन्धित वित्तीय विवरणहरू समेत तयार गरी, गराई नगर/गाउँपालिकामा पेश गर्ने ।
- (10) केन्द्रको प्राविधिक सहयोगमा तयार गरेका मर्मतसम्भार सम्बन्धि प्राविधिक विवरण तथा खानेपानी प्रणालीसंग सम्बन्धित अनुमानित बजेटलाई अनुमोदना गर्ने ।
- (11) मर्मतसम्भार व्यवस्थापन समितिले केन्द्रसंगको समन्वयमा उपभोक्ता समिति,
नगर/गाउँपालिका,
प्रदेश सरकार वा संघीय सरकार कसको उत्तरदायित्व के हो यकिन गरी मर्मतसम्भारकोषको उपयुक्त व्यवस्थापन गर्नेछ ।

5. व्यवस्थापनसमितिको बैठक तथा अन्य व्यवस्था: (१)

मर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनसमितिको बैठक कम्तिमा २ महिनामा एक पटक वा आवश्यकता बमोजिम बस्नेछ ।

(२)

समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार खानेपानी क्षेत्रमा सहकार्य गर्न कालागि विषयविज्ञ, सरोकारवाला सामाजिक संस्था, विकास साझेदारका थप प्रतिनिधि वा अन्य कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

6. प्राविधिक टोली वा कार्यदल गठन गर्न सक्ने: मर्मतसम्भार कार्यका सम्बन्धमा विशेष अध्ययन गर्न आवश्यक भएमा समितिले एक प्राविधिक टोली वा कार्यदल गठन गर्न सकिनेछ ।

7. वडा समितिको दायित्व:

वडाभित्रको खानेपानी प्रणालीको मर्मतसम्भार सम्बन्धी कार्यमा उपभोक्ता समितिको लागत साझेदारी को सुनिश्चिता गराउने, उपभोक्ता परिचालन गर्ने गराउने कार्यमा सहजीकरण, तथ्यांक व्यवस्थापन, नगर/गाउँपालिका स्तरीय समितिलाई आवश्यक सुझाव तथा सिफारिस गर्ने दायित्व वडा समितिको हुनेछ ।

परिच्छेद ३

मर्मतसम्भार योजना छनौट सम्बन्धी

8. योजनाको पहिचान: (१)

कुनै पनि उपभोक्ता संस्था वा उपभोक्ताले अनुसूची १ को ढाँचामानगर/गाउँपालिकाको केन्द्रमा आयोजन मर्मत कालागि निवेदन पेश गर्न सक्नेछ ।

(२)

केन्द्रले उपदफा

(१)

बमोजिम प्राप्त तथ्यांकहरुको अभिलेख गरी उक्त योजनाको संरचना तथा पाइपलाइन लगायत समस्याग्रस्त प्रणालीको सुचारुपना अध्ययन (Functionality study) गरी लागत अनुमान तथा अनुसूची २ बमोजिम योजनाको सञ्चालन तथा मर्मतसम्भार व्यवस्थापन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सहित दफा ७ बमोजिम योजनाको अवस्थाको विवरण १५ दिनभित्र व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३)

उपदफा

(२)

बमोजिमको विवरण प्राप्त भएपश्चात् दफा ९ मा उल्लिखित प्राथमिकताका आधारमा समितिले मर्मतसम्भार सम्बन्धी निर्णय गर्नेछ ।

9. मर्मतसम्भारकोलागिप्राथमिकतानिर्धारणः (१)

दफा ८ बमोजिममर्मतसम्भारकालागिपेशभएकायोजनाहरूकोप्राथमिकीकरणदेहायकाआधारमागरिनेछ ।

- (1) सेवाअवरुद्धभैखानेपानीकोवैकल्पीकव्यवस्थानभएकायोजनाहरू
- (2) तत्काललगानीनगर्दाठूलोक्षतिपुग्नेरआयोजनाकोमर्मतनिकैखर्चिलोहुनसक्नेयोजनाहरू
- (3) सेवाअवरुद्धभैहालप्रयोगभैरहेकोवैकल्पीकखानेपानीकोस्रोतमापानीलिनआउदा जाँदा १५ मिनेटकोदुरीभन्दाटाढाजानुपर्नेयोजनाहरू
- (4) केन्द्रकोअवधारणाबमोजिमनगर/गाउँपालिकारउपभोक्तासमितिबीचआपसीसमझदारीपत्रमाहस्ताक्षरभइसोहिबमोजिमकार्यगर्नप्रतिवद्धयोजनाहरू
- (5) सम्बन्धितउपभोक्तासमूहलेयसकार्यविधिमातोकिएभन्दाबढीलागतसहभागिताजुटाउनप्रतिवद्धतागरेकायोजनाहरू

(२) उपदफा (१)

बमोजिमकोप्राथमिकीकरणगर्दासम्बन्धितउपभोक्तासमितिलेदेहायकादायित्वहरूपुरागरेनगरेकोसुनिश्चितगरिनेछरउल्लिखितदायित्वपुरानगरेकायोजनाकोनगर/गाउँपालिकालेमर्मतसम्भारप्राथमिकतामामूल्यांकनगर्नबाध्यहुनेछैन ।

- (1) नगर/गाउँपालिकामादर्तावासुचिकृतभएको,
- (2) नियमितरूपमानविकरणगरेको,
- (3) नगर/गाउँपालिकालेतोकेकोअन्यविवरणपेशगरेको,
- (4) उपभोक्तासमितिकोआफ्नैमर्मतसम्भारकोषभएनभएको,
- (5) मर्मतसम्भारकार्यकर्ताकोव्यवस्थापनभएनभएको,
- (6) योजनाक्षेत्रकासवैउपभोक्ताहरूपुर्णसरसफाइकासवैसुचकपुरागरीयोजनाक्षेत्रपुर्णसरसफाइघोषणागर्नप्रतिवद्धभएनभएको,
- (7) सेवास्तरसुधारगर्नइच्छुकउपभोक्तासमितितथानगदलगानीसाझेदारीगर्नउपभोक्ताहरूप्रतिवद्धभएनभएको, र
- (8) पानीकोबहुउपयोगगरीजिविकोपार्जनकृयाकलापहरूसंचालनगर्नसमुदायतथाउपभोक्ताहरूप्रतिवद्धभएनभएको ।

10. योजनाकोवर्गिकरणःदफा ३ बमोजिमपहिचानभएकायोजनाहरूलाईमर्मतसम्भारआवश्यकताकाआधारमादेहायअनुसारवर्गिकरणगरीबिश्लेषणगरिनेछ ।

- (1) सूचारुयोजना

- (2) सुचारुतरमर्मतआवश्यकभएकायोजना
- (3) सूचारुनभएकायोजना
- (२) मर्मतसम्भारकाआधारमाआयोजनाहरुलाईदेहायबमोजिमबर्गिकरणगरिनेछ ।
- (4) सानोमर्मतकायोजना
- (5) ठूलोमर्मतकायोजना
- (6) पुनर्स्थापनातथापुननिर्माणगर्नुपर्नेयोजना ।

11. लागतसाझेदारी: आयोजनामर्मतसम्भारकालागिदेहायबमोजिमकोलागतसाझेदारीगर्नुपर्नेछ ।

आयोजनाकोप्रकृति	आयोजनाकोअवस्था	उपभोक्ता	नगर/गाउँपालिका
1. सूचारुतरमर्मतसम्भारआवश्यकभएकाआयोजनाहरु	प्रतिधारालागतरु५००सम्मलागतआवश्यकपर्नेसामान्यमर्मतकाआयोजनाहरु ।	१००%	
	प्रतिधारालागतरु५०१देखि१०००सम्मलागतआवश्यकपर्नेसामान्यमर्मतकाआयोजनाहरु ।	७०%	३०%
	प्रतिधारालागतरु१००१देखिमाथीलागतआवश्यकपर्नेसामान्यमर्मतकाआयोजनाहरु ।	५०%	५०%
	ठूलोमर्मतआवश्यकभएकाआयोजनाहरु	२०%	८०%
2. सुचारुनभएकाआयोजनाहरु	पूर्णकालसम्मसेवादिईसकेकावाडिजाइनअवधीसकिएकावामूलसुकेरआयोजनालेसेवादिनसक्नेभएकाआयोजनाहरुजसलाईपुनर्स्थापनारपुननिर्माणगर्नुपर्नेआयोजनाहरु ।	२०%	८०%

(२)

उपदफा

(१)

माजुनसुकैकुरालेखिएकोभएतापनिकुनैखानेपानीयोजनामाउपभोक्तासमितितिशकृयरहेकोअवस्थामावडाकार्यालयमार्फतसम्बन्धितउपभोक्ताकोभेलाबोलाईभेलाकोसहमतिलेलागतसाझेदारीकोअं

शप्रतिवद्धतागराईवडासमितिलेसिफारिसगरेमाउक्तयोजनालाईमर्मतसम्भारकोप्रक्रियामालगिनेछ
।

परिच्छेद ४

सामाग्रीतथापाटपुर्जाकोव्यवस्थापन

12. निर्माणसामग्रीकोव्यवस्थापनगर्नुपर्ने: (१)

योजनानिर्माणकालागिखरीदगरिएकावाजुनसुकैतरिकाबाटप्राप्तहुनआएकानिर्माणसामाग्रीहरुकोल
गतराखीयोजनानिर्माणसम्पन्नभएपश्चातयोजनाक्षेत्रमाबाँकीरहनगएकापाईप, फिटीङ्ग,
औजारतथानिर्माणसामाग्रीहरुमध्येभविष्यमायोजनाकोमर्मतसम्भारकार्यमाआवश्यकपर्नजानेसा
माग्रीहरुरभविष्यमामर्मतसम्भारकोलागिप्रयोगहुननसक्नेअन्यसामाग्रीहरुउपभोक्तासमितिलेअल
गगरीछुट्टाछुट्टैलगतखडागर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१)

बमोजिमकोलगतखडागरीउपभोक्तासमितिलेयोजनाकोलागिआवश्यकपर्नेसवैऔजारहरुमर्मतसंभा
रकार्यकर्तावाउपभोक्तासमितिलेतोकेकोसदस्यकोमातहतमारहनेगरीसुरक्षितरूपमाभण्डारणगरीरा
खेव्यवस्थामिलाउनेछ ।

(३)

भविष्यमामर्मतसम्भारकोलागिप्रयोगहुननसक्नेअन्यसामाग्रीहरुउपभोक्तासमितिलेसम्बन्धितवडा
अध्यक्षकोरोहबरमाबिक्रिगरीआएकोरकममर्मतसम्भारकोषमाआम्दानीबाँध्नसक्नेछ ।

(४)

मर्मतसम्भारकार्यकर्तालेऔजारहरुसम्बन्धितजिम्मेवारव्यक्तिवाटभरपाईगरीवुझिलिईकामसम्पन्न
भएपश्चाततुरन्तभण्डारमानैदाखिलागर्नुपर्नेछ । लापरवाहीगरीऔजारहरुहराएमावाटुटफुटभएमास
म्बन्धितव्यक्तिवाटसमितिलेसोधभर्नालिनेछ ।

(५)

उपभोक्तासमितिलेकम्तिमावर्षकोएकपटकऔजारहरुकोअवस्थाजाँचगरीआवश्यकताअनुसारनयाँ
औजारहरुकोव्यवस्थापनगर्नेछ ।

13. जगोडापाटपुर्जाकोव्यवस्थापनः (१)

उपभोक्तासमितिलेटुटफुटभैरहनेवावदलिरहनुपर्नेपाटपुर्जाहरुकोन्यूनतम्मौज्दातजगोडाराखुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१)

बमोजिमकापाटपुर्जाहरुखर्चभैसकेपछियथासक्यचाँडोउक्तपाटपुर्जाहरुसोधभर्नागर्नुपर्नेछ ।

(३)

उपभोक्तासमितिलेयोजनाकोआवश्यकमर्मतसम्भारकोलागिआवश्यकपर्नेपाटपुर्जाहरुतथाऔजारहरुखरिदगर्दाआवश्यकसामाग्रीकोसूचीतयारगर्नेछ ।

परिच्छेद ५

मर्मतसम्भारकोष

14. मर्मतसम्भारकोषः खानेपानी, सरसफाइतथास्वच्छताऐन, २०८०कोदफा ३२कोखण्ड (ग)

बमोजिमस्थापितमर्मतसम्भारकोषमादेहायकारकमहरुरहनेछन्:

- (1) सभालेकोषकालागिविनियोजनगरेकोरकम
- (2) कुनैसरकारीतथागैरसरकारीसंस्थालेकोषकालागिउपलब्धगराएकोरकम
- (3) उपभोक्तासमितिलेउपभोक्ताबाटमर्मतसम्भारकोषकालागिउठाएकोरकम
- (4) सेवाप्रदायकवाउपभोक्तासमितिबाटखानेपानीमहसुलबाटनिश्चितरकमछुट्ट्याएरमर्मतसम्भारकोषकालागिप्रदानगरिएकोरकम,
- (5) ऐनबमोजिमजरिवानावापतसंकलितरकम

15. मर्मतसम्भारकोषकोप्रयोगः दफा १०बमोजिमकोकोषकोरकमदेहायकाक्षेत्रमाखर्चगरिनेछ ।

- (1) यसकार्यविधिवमोजिममर्मतसम्भारकालागिछुनौटभएकाआयोजनाकोमर्मतसम्भारगर्न,
- (2) मर्मतसम्भारकार्यकर्ताकोक्षमताविकाससम्बन्धीगतिविधिसञ्चालनगर्न,
- (3) खानेपानीआयोजनाकोमर्मतसम्भारकालागिआवश्यकअत्यावश्यकऔजारतथाउपकरणकोखरिदगर्न, र
- (4) समितिलेनिर्णयगरेबमोजिमकामर्मतसम्भारसँगसम्बन्धितअन्यकार्यगर्न ।

16. मर्मतसम्भारकोषकोखर्चगर्नेविधिप्रक्रियाः मर्मतसम्भारकोषकोरकमखर्चगर्दादेहायकाविधिप्रक्रियाअवलम्बनगरिनेछ;

- (1) कोषकोरकमखर्चगर्दाप्राविधिककोप्रमाणितविवरणसहितकेन्द्रकोसिफारिसको आधारमावासव्यवस्थापनसमितिकोनिर्णयअनुसारमात्रखर्चगरिनेछ,
- (2) मर्मतसम्भारकोषकोरकमकोछुट्टैअभिलेखगरीयसकार्यविधिमोजिमकोखानेपानीयोजनामर्मतसम्भारमामात्रखर्चगर्नुपर्नेछरयोकोषअविच्छिन्नकोषकोरुपमारहने गरीआर्थिकवर्षकोअन्त्यमाअन्यन्त्रसानेवाफ्रिजगरिनेछैन ।
- (3) विकाससाझेदारहरुबाटसमेतकोषकालागिरकमप्राप्तभएकोअवस्थामाकोषकोरकमखर्चगर्नेनिर्णयगर्दासम्बन्धितविकाससाझेदारकोप्रतिनिधिकोअनिवार्यउपस्थितवापरामर्शमानिर्णयगर्नुपर्नेछ,
- (4) कोषकोरकमकार्ययोजनाबनाईसोबमोजिमरमर्मतगरिनेप्रकृतिकोप्राविधिकविवरणप्रमाणितगराएरमात्रैखर्चगरिनेछ,
- (5) कोषकोरकमखर्चसम्बन्धीअन्यव्यवस्थाप्रचलितखरिदऐनतथानियमबमोजिमहुनेछ ।
- (6) विकाससाझेदारहरुवाअन्यकुनैसम्बन्धितसंस्थालेमर्मतसम्भारकोषमालगानीभएकोकोषकोआन्तरिकतथाबाह्यलेखापरीक्षणगराउनचाहेँमामर्मतसम्भारकोषसंगसम्बन्धितप्राप्तिभूक्तानीकोछुट्टैहिसाबअनिवार्यरुपमालेखापरिक्षकसमक्षपेशगर्नुपर्नेछ ।
- (7) कोषकोरकमबाटहुनेयोजनामर्मतसम्भारकार्यकालागीयोजनातर्जुमाचरण,तयारीचरण,कार्यान्वयनकोचरणरकार्यान्वयनपश्चातकोचरणगरीअनुसूचि ३ बमोजिमचरणबद्धपद्धतिअवलम्बनगरीनेछ ।

परिच्छेद ६

बिबिध

17. उपभोक्तासमितिलेमर्मतसम्भारसम्बन्धीआन्तरिककार्यविधिबनाउनुपर्ने: उपभोक्तासमितिलेयोजनाबाटप्राप्तहुनेनियमितसेवालाईसुनिश्चितगर्नकोलागियोजनाकोनियमितमर्मतसम्भारव्यवस्थापनलाईनियमनगर्नअनुसूची ४ बमोजिमकोढाँचामाउपभोक्तासमितियोजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनकार्यविधितयारपारीआमभेलाबाटस्वीकृतगराईलागुगर्नेछ ।
18. वार्षिकमर्मतसम्भारकार्ययोजनाबनाउनेरअनुगमनगर्ने: (१)
उपभोक्तासमितिलेवार्षिकरुपमामर्मतसम्भारकार्ययोजनाबनाईवार्षिकसाधारणसभाबाटपारितगर्नुपर्नेछ ।

(२)

उपदफा

(१)

बमोजिमबनाइएकोकार्ययोजनाकोएकप्रतिनगर/गाउँपालिकाअन्तर्गत रहेकोखानेपानीकेन्द्रमाउपलब्धगराउनुपर्नेछरकेन्द्रलेसबैकार्ययोजनासमेटरएकिकृतकार्ययोजनाबनाइवासव्यवस्थापनसमितिमापेशगर्नेछ ।

(३)

मर्मतसम्भारकोअनुगमनकालागिव्यवस्थापनसमितिलेअनुगमनटोलीशिफारिसगर्नेछरअनुगमनलेकम्तिमाअनुसूची १ कोनमूनाढाँचाबमोजिमकोसूचनासंकलनगर्नेछ ।

19. व्यवसायीकयोजनाबनाउने:आयोजनाकोव्यवस्थापनकोभारघटाईदिगोपनकालागिहरेकउपभोक्तासमितिलेकेन्द्रसंगसमन्वयमाव्यवसायिकयोजनातयारगरीकार्यान्वयनगर्नसक्नेछन् ।
20. संशोधन, खारेजीवावचाउ:योकार्यविधिसंशोधनवाखारेजकार्यपालिकाकोनिर्णयबमोजिमहुनेछ

अनुसूची १

(दफा ८ को उपदफा (१) सँगसम्बन्धित)

मर्मतसम्भारकालागिपेशपर्नेनिवेदनकोढाँचा

- उपभोक्तासमितिकोनाम..... मिति.....
- ठेगाना:.....
- खानेपानीप्रणालीबाटलाभान्वीतघरधुरी..... जनसंख्या.....
- खानेपानीप्रणालीशुरुनिर्माणभएकोवर्ष:बि.स.
- खानेपानीप्रणालीकोहालकोअवस्था

खानेपानीप्रणालीकोहालकोअवस्था(संक्षिप्त रूपमा)

6. मर्मतगर्नुपर्नेसंरचनारअनुमानितलागत

मर्मतगर्नुपर्नेसंरचनाहरू	अनुमानितलागत	
	नगर/गाउँपालिकालेव्यहोर्नु	उपभोक्तालेव्यहोर्नेरु

	पर्नेरु	
कुलअनुमानितलागत		

7. उपभोक्तासमितिसँगसम्बन्धीअन्यजानकारी

- (1) उपभोक्तासमितिदर्तातथाआवद्धताभएकोमिति.....
- (2) अन्तिमनविकरणभएकोमिति.....
- (3) उपभोक्तासमितिकोमर्मतसम्भारकार्यविधिभए/नभएको
- (4)

अनुसूची २

(दफा ८ को उपदफा (१) सँगसम्बन्धित)

योजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनमूल्यांकनफाराम

आ. ब. योजनाकोनाम:.....

ठेगाना:.....

योजनाकोन्यूनतमग्राह्यतामापन/ योजनाकोसञ्चालनअवस्था	आधार
क) पूर्णरूपमासञ्चालितछ / छैन ।	उपभोक्तासमितिकोप्रतिवेदनतथाअनुगमन (बन्दभएकोयोजनाकोथपमूल्याङ्कनगरिनेछैन)
ख) आंशिकरूपमासञ्चालितछ / छैन ।	
ख) बन्दछ / छैन ।	

केयोजनाथपमूल्याङ्कनकालागियोग्यछ?.....

क्रसं	सुचकांक	पुर्णांक	प्राप्तीक	अंकदिनेआधार	कैफियत
१	योजनाकोसञ्चालनकोहालकोअवस्था	२०		पूर्णरूपमासञ्चालित(२०) आंशिकरूपमा(१०)	
२	उपभोक्तासमितिदर्तातथानवीकरण	५			
३	उपभोक्तासमितिमापूर्णता	२			
४	उपभोक्तासमितिकोनियमितबैठक	५		नियमित(५) आवश्यकताअनुसार(२),	

				नबस्ने(०)	
५	मर्मतसम्भारकार्यकर्ताकोनियुक्तितथापरिचालन	८			
६	सञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्यविधिकोपालना	८			
७	पानीसुरक्षायोजनाकार्यान्वयन	८			
८	वार्षिकसाधारणसभा	५			
९	जगेडापार्टपुर्जाकोव्यवस्थापन	५			
१०	सञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्ययोजनातथापानीसुरक्षायोजनाकोवार्षिकसमिक्षातथापुनरावलोकन	५		दुबै(५)सञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्ययोजनाकोमात्रै(२.५)पानीसुरक्षायोजनाकोमात्रै(२.५)कुनैनभएको(०)	
११	लेखाव्यवस्थापनतथादस्तावेजीकरण	२०		राम्रो (५)मध्यम(३)कमजोर(१)	
१२	सहकारीसंस्थामाआबद्धता	५			
१३	सकृयमर्मतसम्भारकोषरनियमितशुल्कसंकलन	५			
१४	सकृयमर्मतसम्भारकोषकोअवस्था	४		स्थानीयस्तरमालगानी(१)नगद(०)बैंक(२)सहकारीसंस्था(४)	
१५	परिमाण, पहुँच, बिश्वसनीयता, गुणस्तर	४		परिमाण (प्रतिव्यक्तिप्रतिदिन४५लिटरपानी)(१) पहुँच (पानीलिनजाँदालागनेसमय१५मिनेट) (१) बिश्वसनीयता (वर्षभरिधारामापानीआईरहने) (१) गुणस्तर (पानीमाजैविकप्रदुषणनभएको) (१)	
१६	आन्तरिकआम्दानीतथाखर्चअनुपातप्रतिशत	३		२० % भन्दाकम(३) २१- ५०%(२) ५१- ९०%(१) ९१ % भन्दामाथी(०)	
१७	प्रतिवेदन	३		तोकिएकोसमयमानियमितप्रतिवेदनपेश(३)अनियमित(१) प्रतिवेदनपेशनगर्ने(०)	

मूल्याङ्कनसमितिकासदस्यहरुकोहस्ताक्षर, नाम, पद, कार्यालयरमिति

१. ठानवहादुररोकायागाउँपालिकाअध्यक्ष

२. दलवहादुरसिंह

३. कृष्ण केशर आचार्य

४.रामराज शाही

वडा अध्यक्ष

नि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

इन्जिनियर

अनुसूचि ३

मर्मतसम्भारकार्यगर्दाचरणबद्धरूपमाअपनाउनुपर्नेकृयाकलापहरू

(खानेपानीतथासरसफाइमर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनतथापरिचालनकार्यविधिकोपरिच्छेद ५ कोदफा १६ (छ) ... संगसम्बन्धित)

खानेपानीयोजनामर्मतसम्भारकार्यकालागीअवलम्बनगर्नुपर्नेचरणबद्धकृयाकलापहरू

चरणवदक्रियाकलापहरू	
१. योजनातर्जुमाचरण	
१. उपभोक्तासमितिहरूकोमर्मतसम्भारकार्ययोजनाबमोजिमरपालिकातहमाएकिकृतकार्ययोजनाकोआधारमाआकस्मिकबाहेक काममर्मतसम्भारगर्नुपर्नेयोजनाहरूकोलागीस्थानियतहवार्षिकयोजनातथावजेटतर्जुमादिगदर्शनबमोजिमयोजनाप्राथमिकरणतथाछनौट ।	
२. तयारीचरण	
२. योजनाकोगहनअवस्थाविश्लेषणतथाचिरफार	
३. उपभोक्तासमितिगठन/पुनगठनतथादर्ता	
४. योजनाउपभोक्तासमितिरस्थानियतहविचसेवासहायताकेन्द्रकोअवधारणाबमोजिमकार्यगर्नसमझदारीपत्रहस्ताक्षरतथाप्रतिवदता	
५. मर्मतसम्भारकार्यकर्तालाईयोजनामर्मतसम्भारसम्बन्धी३दिनेपुनतार्जगीतालिम	
६. उपभोक्तासमितिहरूलाईमर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनतथापरिचालनकार्यविधिकाप्राबधानहरूतथाकोषपरिचालनकाबारेमाअभिमुखिकरणगर्ने	
७. पानीकोगुणस्तरचेकगर्ने	
८. सुचारुनरहेकोयोजनातथासंरचनाहरूकोसुचारुपनाअध्ययन(Functionality Study)तथापुननिर्माणगर्नुपर्नेयोजनाकोसम्भाव्यताअध्ययनगर्ने	
९. योजनासुचारुपनाकालागीआवश्यकप्राविधिकसर्भेक्षणतथाडिजाइनइस्टिमेटतयारीतथास्विकृति	
१०. आकस्मिकरूपमामर्मतगर्नुपर्नेसानोमर्मतकायोजनाहरूकोलागतअनुमानसहीतकोप्रतिवेदनवासव्यवस्थापनसमितिमापेश	
११. वासव्यवस्थापनसमितिबाटमर्मततथासम्भारकालागीपेशभएकायोजनानिर्माणकालागीस्विकृत	
३. कार्यान्वयनकोचरण	
१२. योजनामर्मतसम्भारकार्यकालागीउपभोक्तासमितिकोलागतसाझेदारीसहीतउपभोक्तासमितिरपालिकाविचसम्झौता	
१३. मर्मतसम्भारकोषकोरकमबाटपेशकीभूक्तानी(वाह्यनिर्माणसामग्रीखरिदकालागीआवश्यकठहरीएमा)	

१४.	मर्मतसम्भारसम्बन्धिनिर्माणकागतिविधि
१५.	अनुगमनसमितिबाटयोजनाकोअनुगमन
१६.	पेशकीरकमकोफरफारक,अन्तिमनापिकितावतयारीतथाअन्तिमभूक्तानी
4.	कार्यान्वयनपछिकोचरण
१७.	मर्मतसम्भारक्रियाकलापकोसार्वजनिकपरिक्षण
१८.	पालिकातहकोअनुगमन
१९.	NWASHमातथ्याकंअद्यावधिकगर्ने

अनुसूचि : ४

उपभोक्तासमितिको योजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापननमूनाकार्यविधि
(खानेपानीमर्मतसम्भारकोषव्यवस्थापनतथापरिचालनकार्यविधिकोपरिच्छेद ६ दफा १ ७संगसम्बन्धित)

उपभोक्तासमितिको योजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनकार्यविधि,

२०८१

प्रस्तावना

योजनाोआत्मनिर्भरएवंदीगोरूपमासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनकोलागि

..... गाउँनगरपालिकाको योजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापननिर्देशिकाकोपरि
च्छेद ३कोदफा १ २लेदिएको अधिकारप्रयोगगरी, मिति मा
घरकोप्रतिनिधित्वगर्दै (जम्मालाभान्वितघरसंख्या)..... महिलार
पुरुषसहभागीभैवसेको आमभेलावाटपारितगरीयोकार्यविधिलागुगरिएकोछ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

1. संक्षिप्तनामरप्रारम्भ:

1. यसकार्यविधिकोनाम“उपभोक्तासमितिको योजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनकार्यविधि, २०८.....”रहनेछ ।
2. योकार्यविधिमिति (आमभेलावाटपारितभएकोमिति) वाटलागुहुनेछ ।

2. परिभाषा:विषयवाप्रसंगलेअर्कोअर्थनलागेमायसकार्यविधिमा

1. “समिति”भन्नालेयसउपभोक्तासमितिलाईजनाउँछ ।
2. “मर्मतसम्भारकार्यकर्ता”भन्नालेयसयोजनाकोनियमितरेखदेखतथामर्मतसम्भारगर्नकोलागिसमितिलेनियुक्तगरेकोतालीमप्राप्तप्राविधिकलाईजनाउँछ ।
3. “धारासमूह”भन्नालेधाराकोपानीकोउचितप्रयोगतथाधाराकोसामान्यमर्मतसम्भारकोलागिसम्बन्धितधाराकाउपभोक्ताघरधुरीमध्येवाटगठितमहिलाहरुकोसमूहलाईजनाउँछ ।
4. “उपभोक्ता”भन्नालेयोजनानिर्माणमासमेतयोगदानगरीधारावाटपानीउपभोगगर्नेव्यक्तिवायोजनामानिर्माणमासहभागिनभैनिर्माणसम्पन्नभएपछिउपभोक्तासमितिकोनिर्णयवमोजिमसमावेशभएकोव्यक्तिलाईजनाउँछ ।

5. “मर्मतसम्भारकार्ययोजना”भन्नालेयोजनाकोनियमितरेखदेख,
सम्भारतथामर्मतकोलागिउपभोक्ताभेलाद्वारापारितगरिएकोजिम्मेवारीसहितकोकार्ययोजनालाईजनाउँछ ।
6. “पानीसुरक्षायोजना”भन्नालेयोजनाकोमुहान, संरचनाहरू,
पाइपलाइनतथाघरेलुस्तरमापानीकोभण्डारणसमेतमाहुनसक्नेपानीकोप्रदुषणको
सम्भावना (जोखिम)
लाईअग्रीमरूपमापहिचानगरीसोहूननदिनकोलागिगर्नुपर्नेप्रतिरोधात्मककार्यहरू
कोविवरणलाईजनाउँछ ।
7. “आमभेला”भन्नालेखानेपानीयोजनावाटलाभान्वितहुनेकुलघरधुरीकोकम्तिमा७५
प्रतिशतघरहरूवाटप्रतिनिधित्वभएकोतथाजम्माउपस्थितसंख्याकोकम्तिमा५०%
महिलासहभागिभएकोभेलालाईजनाउँछ ।

परिच्छेद २

समन्वयतथासंस्थागतव्यवस्था

3. समितिमाजम्मा सदस्यहरूहुनेछन्, जसमाकम्तिमा५०%
महिलाकोसहभागिताअनिवार्यगरिएकोछ । साथैयोजनावाटलाभान्वितभएकोसवैक्षेत्र,
वर्गतथाजातीयसमुदायवाटसमितिमासमानुपातिकप्रतिनिधित्वहुनेछ ।
4. समितिकोबैठकनियमितरूपमाकम्तिमामहिनाकोएकपटकवस्नेछ ।
5. हरेकवर्षसमितिलेउपभोक्तासदस्यहरूलाईसहभागीगराईवार्षिकसाधारणसभाआयोजनागर्नेछ । स
मितिलेउक्तसाधारणसभामावार्षिकप्रतिवेदनतथाआर्थिकप्रतिवेदनपेशगरीसार्वजनिकपरीक्षणगराउ
नेछ ।
6. वार्षिकसाधारणसभामासमितिकोवार्षिकतथाआर्थिकप्रतिवेदनपेशगर्नुअघिसमितिकोबैठकवसीछल
फलगरिनेछ । बैठकद्वारापारितगरिएकोआर्थिकतथाप्रगतीप्रतिवेदनआमभेलामापेशगरीअनुमोदनग
राइनेछ । समितिकोनिर्वाचनवार्षिकसाधारणसभाकोमाध्यमवाटगरिनेछ ।
7. सवैबैठकतथाभेलाहरूकोनिर्णयसमितिकोनिर्णयपुस्तिकामालेखिनेछ ।
8. प्रतिवेदन:समितिलेयोजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनअवस्थाकोवारेमामासिकरूपमावडा
कार्यालयमातथाबोध्यार्थआवद्धभएकोसहकारीसंस्थारखानेपानीतथासरसफाइउपभोक्तामहासंघ,
गाउँनगरपालिकाशाखामापेशगर्नेछ । वार्षिकसाधारणसभाकोप्रतिवेदनकोएकएकप्रतिसम्बन्धित
गाउँपालिका:नगरपालिकातथासम्बद्धसहकारीसंस्थामापेशगर्नेछ । समितिलेउक्तनिकायहरूलाई
योजनाकोविशेषअवस्थाकोवारेमाप्रतिवेदनदिनुपरेमाआवश्यकपरेकोवेलामाउक्तप्रतिवेदनदिनेछ ।
9. लेखाव्यवस्थापनतथादस्तावेजीकरण:समितिलेयोजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारकोषकोलेखा,
निर्माणसामग्री, जगेडापार्टपुर्जातथाऔजारलगायतकाजिन्सीसामग्रीहरूकोश्रेस्ता,

बैठकनिर्णयपुस्तिका,

आगन्तुकपुस्तिकालगायतकाअन्यखातापाताहरूकोव्यवस्थापनचुस्तदुस्तरूपमागर्नेछ। समितिले तोकेकोअवधिमासार्वजनिकपरीक्षणतथासुनुवाईगर्नुपर्नेछ।

10. समन्वय:समितिलेयोजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्यकोलागिखानेपानीतथासरसफाईउपभोक्तामहासंघकोसक्रियसदस्यकोरूपमाभूमिकानिर्वाहगर्नेछ। उपभोक्तासदस्यहरूलाईकृषिविकास, भूसंरक्षणतथाअन्यप्राविधिकसहयोगकोलागिखानेपानीतथासरसफाईउपभोक्तामहासंघ, लगायतकाअन्यविषयगतकार्यालयहरूसंगनियमितसम्पर्कतथासमन्वयकायमगरीसहयोगप्राप्तगर्ने तर्फपहलगर्नेछ।
11. योजनामास्थानीयस्तरमासमाधानगर्नसक्नेगरीसमस्यादेखापरेमावडाकार्यालयमासहयोगकोलागि अनुरोधगर्नेछ। वडास्तरमासमेतसामाधानहुनसक्नेभएमागाउँपालिकाःनगरपालिकालाईसहयोगार्थअनुरोधगर्नसक्नेछ।

परिच्छेद ३

योजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापन

12. समितिलेयोजनाकोनियमितमर्मततथासम्भारगरीयोजनावाटप्राप्तहुनेनियमितसेवालाईसुनिश्चितगर्न कोलागिएकमर्मतसम्भारकार्ययोजनावनाउनेछ। उक्तकार्ययोजनावार्षिकसाधारणसभावाआमभेला लेसिफारिसगरेवमोजिमनियमितरूपमाअद्यावधिकहुनेछ।
13. समितिलेतयारगरेकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्ययोजनाकोसवैउपभोक्ताहरूलेपालनागर्नेछन्। उक्तकार्ययोजनायसैकार्यविधिकोएकअंशकोरूपमारहनेछ।
14. योजनानिर्माणपश्चातयोजनाक्षेत्रमाबाँकीरहनगएकापाईप, फिटीङ्ग,
औजारतथानिर्माणसामाग्रीहरूमध्येभविष्यमायोजनाकोमर्मतसम्भारकार्यमाआवश्यकपर्नजानेसामा ग्रीहरूसमितिलेअलगगरीलगतखडागर्नेछ। अन्य
(भविष्यमामर्मतसम्भारकोलागिप्रयोगहुनसक्ने)
सामाग्रीहरूबाँकीरहनगएमाउक्तसामाग्रीहरूसमितिलेबिक्रिगरीआएकोरकममर्मतसम्भारकोषमा आम्दानीबाँध्नेवागाउँपालिकाःनगरपालिकाकोनिर्णयःनिर्देशनवमोजिमअन्ययोजनाहरूलाईहस्ता न्तरणगर्नसक्नेछ। समितिलेकम्तिमावर्षकोएकपटकऔजारहरूकोअवस्थाजाँचगरीआवश्यकताअ नुसारनयाँऔजारहरूकोव्यवस्थापनगर्नेछ।
15. समितिलेयोजनाकोलागिआवश्यकपर्नेसवैऔजारहरूसमितिलेतोकेकोसदस्यकोमातहतमारहनेगरी सुरक्षितरूपमाभण्डारणगरीराखेव्यवस्थामिलाउनेछ। योजनामर्मतकोसमयमामर्मतसम्भारकार्यक र्तलेउक्तऔजारहरूसम्बन्धितजिम्मेवारव्यक्तिवाटभरपाईगरीवुझिलिईकामसम्पन्नभएपश्चाततुरु न्तभण्डारमानैदाखिलागर्नुपर्नेछ। लापरवाहीगरीऔजारहरूहराएमावाटुटफुटभएमासम्बन्धितव्य क्तिवाटसमितिलेसोधभर्नालिनेछ।

16. समितिलेटुटफुटभैरहनेवावदलिरहनुपर्नेपार्टपुर्जाहरुकोन्यूनतममौज्दातजगेडाराखेछ । खर्चभैसकेपछि यथासक्यचाँडोउक्तपार्टपुर्जाहरुकोपूर्तिगरिनेछ ।
(समितिलेधारामालागनेपार्टपुर्जाहरुकोरकमसमेतउपभोक्तावाटउठाउनसक्नेछ ।)
17. समितिलेयोजनाकोआवश्यकमर्मतसम्भारकोलागिआवश्यकपर्नेपार्टपुर्जाहरुतथाऔजारहरुखरिदगर्दाआवश्यकसामग्रीकोसूचीतयारगर्नेछ । समितिलेप्रचलितखरिदप्रकृयाअपनाईउक्तसूचीअनुसारनिर्धारितगुणस्तरवमोजिमकोसामानखरिदगर्नेछ ।
18. समितिलेखानेपानीयोजनाकाधाराहरुकोउचितसम्भारतथासामान्यमर्मतकोलागिलाभान्वितघरधुरीवाटएकएकजनाकोप्रतिनिधित्वहुनेगरीमहिलाहरुकोधारासमूहगठनगर्नसहयोगगर्नेछ । उक्तसमूहलेपानीकोउचितप्रयोगगर्ने,
प्रयोगनभएकोअवस्थामाधाराहरुवन्दगर्ने,
धारातथासोकोवरिपरिसरसफाईगर्ने,
धाराकोटुटीविग्रेमासोकोमर्मतगर्नेवासरफेर्ने,
योजनाकोअन्यसामान्यमर्मतगर्नेतथाघरवारीव्यवस्थापनतथापूर्णसरसफाइप्रबद्धनकाकार्यगर्नेछ । यसकासाथैधारासमूहलेपानीकोनिकासजानेनालीकोव्यवस्थागर्ने,
डिजाइनभन्दाबढिपानीकोउपयोगमारोकलगाउनेतथापानीकोसहीसदुपयोगरसंरक्षणकोसचेतनाजगाउनेकार्यगर्नेछ । साथैखेरगएकोपानीसंकलनगरीघरवारीव्यवस्थापनकाकार्यहरुगर्नेछ ।
19. अनावश्यकरूपमापानीकोअत्याधिकभण्डारणगर्ने,
अरुधाराहरुमाअसरपर्नेगरीतरकारीःसिँचाईआदिमाप्रयोगगर्नपाईनेछैन । तरविशेषअवस्थामाविवाहःव्रतबन्धःधार्मिकःसाँस्कृतिककार्यहरुकोलागिसमितिलेअतिरिक्तसमयमारु.....शुल्कलिईवासितैमापानीउपलब्धगराउनेव्यवस्थागर्नसक्नेछ ।
20. **जरिवाना:**समितिलेनिम्नअवस्थामाउपभोक्ताहरुवाटजरिवानाउठाउनेवाअन्यकार्यवाहीगर्नसक्नेछ । यसरीउठेकोजरिवानारकममर्मतसम्भारकोषमाजम्माहुनेछ । समितिरमर्मतसम्भारकार्यकर्ताकासाथैधारासमूहहरुलेयोजनाकोसदुपयोगगर्न,
टुटफुटहुननदिनकोलागिरेखदेखतथाअनुगमनगर्नेछन् ।
1. धाराकोटुटीविग्रेमाधारासमूहलेपरलमूल्यतिरीसमितिवाटधाराटुटीप्राप्तगर्नेछ । विग्रेकोदुईदिनभित्रटुटीमर्मतनगरेमावानयाँटुटीनबदलेमासमितिलेसोधाराकोपानीबन्दगर्नसक्नेछ ।
 2. प्रयोगनभएकोअवस्थामाधाराखुल्लैछोडेकोपाइएमापहिलोपटकचेतावनीदिनेछरपुनःयसोभएकोपाइएमाधाराकाटिनेछ । काटिएकोधारापुनजडानगर्नधारासमूहलेसमितिमाआइन्दायसोनगर्नेप्रतिवद्धतासहितनिवेदनदिनुपर्नेछरसमितिलेरु. जरिवानालिईधारापुनःजडानगरिदिनेछ ।
 3. धाराकोटुटीमापाइपलगाईघरसम्मपानीलैजानेवाटीजडानगर्नपाइनेछैन । कुनैउपभोक्तालेयसोगरेकोपाइएमासमितिलेपहिलोपटकचेतावनीदिईसोकार्यमाप्रयोगभएकोपाइपनियन्त्रणमालिनेछ । पुनःसोकार्यगरेकोपाइएमाधाराकाटिनेछ । काटिएकोधारापुनजडानगर्नधारासमूहलेसमितिमाआइन्दायसोनगर्नेप्रतिवद्धतासहितनिवेदनदिनुपर्नेछरसमितिलेरु. जरिवानालिईधारापुनःजडानगरिदिनेछ ।

4. कुनैधारामाउक्तपानीकोबहावनियन्त्रणगर्नेभल्वअनाधिकृत रुपमाचलाईबढिपानीनिकालेकोपाइए
मावासंरचनाहरुकोगेटभल्वलगायतफिटीङ्गहरुअनाधिकृत रुपमाचलाईकोपाइएमापहिलोपटकहरु
....., दोश्रोपटकहरु रतेश्रोपटकहरु.
जरिवानागरिनेछ। पटकपटकयस्तोकार्यभएकोपाइएमाधाराकाटिनेछ। यसरीधाराकाटिएमामाथि
ल्लोउपदफावमोजिमकोप्रकृयाअपनाईपुनःजडानगराउनसक्नेछ। यसरीअनाधिकृत रुपमाफिटीङ्ग
हरुचलाईदाटुटफुटहुनगएमाविगोभराईविगोवरावरथपजरिवानागरिनेछ।
5. समितिकोकार्यक्षेत्रभित्रकाव्यक्तिलेयोजनाकासंरचनाहरु, तारवार, पोल,
गेटआदिभत्काएमावानोकसानीगरेमावापाइपलाइनकाटेमासमितिलेनोकसानीभएवरावरकोविगोभ
राइविगोवरावरथपजरिवानागर्नेछ।
6. समितिकोकार्यक्षेत्रभन्दाबाहिरकाव्यक्तिहरुलेयोजनाकोसंरचनाहरुमाहानीनोकसानीपुऱ्याएकोपाइ
एमासमितिलेसम्बन्धितगाउँपालिका/नगरपालिका/अन्यनिकायमाउजुरीदिईप्रचलितकानूनवमो
जिमउक्तनोकसानीकोक्षतीपूर्तिभराईलिनेछ।
7. समितिलेतयारगरीआमभेलावाटपारितभएकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारकार्ययोजनावमोजिमकोजि
म्मेवारीसवैसम्बन्धितउपभोक्ताहरुलेपालनागर्नुपर्दछ। यदिकसैलेउक्तकार्ययोजनापालनानगरेमा
वासमितिलेआव्हानगरेवमोजिमश्रमदाननगरेमासमितिलेप्रतिदिनप्रतिव्यक्तिरु.
कादरलेजरिवानाअसुलगर्नेछ।
21. **इन्टेकःश्रोततथाअन्यसंरचनासंरक्षण**
 1. समितिलेइन्टेकःश्रोतसंरक्षणतथावातावरणसंरक्षणगर्नेकार्यलाईप्रवद्र्धनगर्नेछ। विशेषतःप्रयोगभ
एकोश्रोतकोजलाधारक्षेत्रकोसंरक्षणमाविशेषध्यानदिइनेछ। इन्टेककोनियमितसफाइगर्नेतथापानी
काश्रोतवरिपरिवृक्षारोपणगर्नेएवंश्रोतकोसुरक्षाकालागिश्रोतभन्दामाथिल्लोधरातलमारहेकाघरपरि
वारहरुलाईफोहरकोसुरक्षितविषर्जनतथाशौचालयकोप्रयोगगर्नेरश्रोतवरिपरिसफाराखकोलागिपह
लगर्नेछ।
 2. समितिलेश्रोतमापानीकोबहावलाईकायमराखपानीपुनर्भरणसम्बन्धिकृयाकलापहरुप्राथमिकताका
साथगर्नेछ।
 3. एकपटकपुरिएकोपाइपलाइनपुनःधसिनेभएकोलेसमितिलेसमुदायपरिचालनगरीउक्तपाइपलाइन
लाईपुनःपुर्नेरउक्तपाइपलाइनरुटमाघाँसरोप्नेव्यवस्थामिलाउनेछ।
 4. समितिलेपानीपोखरी, सी.सी, डि.सी.
तथाअन्यसंरचनाहरुकोसुरक्षाकोलागिटेवापर्खालःकेतुकीःरम्बाँसआदिस्थानीयप्रजातीकावोटविरु
वालगानेरतारवारहरुकोसुरक्षागर्नेकार्यमाउपभोक्ताहरुलाईपरिचालनगर्नेछ।
22. समितिलेयोजनावाटवितरितपानीलाईसुरक्षितगर्नकोलागिसवैउपभोक्ताहरुकोसहभागितामापानीसु
रक्षायोजनातयारगर्नेछ। उक्तयोजनाअनुसारजिम्मेवारीपाएकाहरेकसदस्यतथाउपभोक्तालेआफ्नो
जिम्मेवारीनिर्दिष्टगरिएकोसमयमापुरागर्नुपर्नेछ। समितिलेपानीसुरक्षायोजनाकोसमिक्षाःअनुगमनए

- वंसंशोधनसमितिको बैठक तथा आवश्यकता अनुसार आमभेलामार्फत गर्नेछ । समितिले समुदायमा स्वास्थ्यको महत्वको बारेमा जनचेतना जगाउने तथा हात धुने, थापेर ल्याइएको पानीको सुरक्षित किसिमले चलन गर्ने र पानी शुद्धिकरण लगायत पानी सुरक्षा योजनामा उल्लेख भएका अन्य क्रियाकलापहरु सञ्चालनको प्रवर्द्धन गर्नेछ ।
23. समितिले योजनाको सञ्चालन तथा मर्मतसम्भार व्यवस्थापनमा आवश्यक सहयोगको लागि मर्मतसम्भार कार्यकर्ता छनौट गरी तालीमको व्यवस्थामिलाउनेछ । मर्मतसम्भार कार्यकर्ता छनौट गर्दा त्यसका आधारहरु तथा प्रकृयाको बारेमा समुदायलाई जानकारी गराउनेछ र आवश्यकता अनुसार त्यसमा संशोधन गर्नेछ ।
1. मर्मतसम्भार कार्यकर्ता छनौट गर्ने आधारहरु निम्न अनुसार तय गरिएकोछ ।
 1. स्थानीय तथा उपभोक्ता घरधुरी भित्रको
 2. १८ वर्ष पुरा भई ५८ वर्ष उमेर ननाघेको
 3. महिला तथा पिछुडिएको वर्गलाई प्राथमिकता
 4. सामाजिक सेवाको भावना भएको
 5. गाउँपालिकाः नगरपालिका बाहिर काममा जाने योजना नभएको
 6.
 2. छनौट प्रक्रिया
 1. समितिले इच्छुक व्यक्तिको सूची तयार गरी अन्तरवार्ता लिई योग्य व्यक्तिलाई अनुमोदनको लागि आमभेलामा पेश गर्नेछ ।
 2. छनौट भएको व्यक्तिको काम गर्ने सम्बन्धी लिखित प्रतिवद्धता लिइनेछ ।
 3. तालिमको व्यवस्था समितिले मिलाउनेछ ।
 4. समितिले सेवाका शर्तहरु तथा पारिश्रमिक समेत उल्लेख गरी नियुक्ती पत्र दिने र मात्र मर्मतसम्भार कार्यकर्तालाई काममालगाउनेछ ।
24. मर्मतसम्भार कार्यकर्ताको मासिकः वार्षिक पारिश्रमिक रु. (अक्षरेपी) वा समितिले निर्णय गरेवमोजिम हुनेछ । मर्मतसम्भार कार्यकर्ताको पारिश्रमिक समितिले मात्र भुक्तानी गर्नेछ ।
25. योजना सञ्चालन तथा मर्मतसम्भारमा मर्मतसम्भार कार्यकर्ताको भूमिकारजिम्मेवारी निम्न अनुसार हुनेछ
1. समितिको बैठकमा नियमित रूपमा भाग लिई योजनाको अवस्थाबारे जानकारी दिने,
 2. योजनाका औजार तथा सामग्रीहरुको उचित प्रयोग र सम्भार गर्ने,
 3. योजनाको मुहान देखि धारा सम्म नियमित रूपमा निरीक्षण गर्ने,
 4. योजनाको सञ्चालन अवस्था अनुगमनमा नियमित रूपमा सहभागी हुने
 5. टंकीहरुमा भएका भल्भ र फिटिङहरुको नियमित निरीक्षण गर्ने,

6. सानातिनामर्मतकार्यगर्नेरठूलोमर्मतगर्नुपर्नेभएमाउपभोक्ताहरुकोतथाअन्यवाह्यप्राविधिकहरुकोसहयोगसमितिमाफतमागगरीसम्पन्नगर्ने,
 7. योजनाकासवैअङ्गहरुकोनियमितसरसफाइगर्ने,
 8. महिलाधारासमुहहरुलाईआवश्यकसहयोगगर्ने,
 9. योजनासंभारकालागिसमुदायकामहिलाहरुलाईउत्प्रेरितगर्ने,
 10. मुहानवरिपरिकोरुखविरुवाकोसंरक्षणरवृक्षारोपणकालागिसमितिरगाउँलेहरुलाईउत्प्रेरितगर्ने,
 11. मर्मतसम्भारकार्ययोजनाअनुसारआफ्नोजिम्मेवारीपूर्णरूपमानिर्वाहगर्नेरसमुदायकासदस्यहरुलाईगर्नउत्प्रेरितगर्ने,
 12. चर्पीनिर्माण, प्रयोगरसंभारकालागिगाउँलेहरुलाईसचेतगराउने,
 13. खासगरिवर्षायाममामुहानकोरेखदेखरसरसफाईबढिगर्ने,
 14. योजनाकोआत्मनिर्भररदिगोसञ्चालनकालागिसमितिकोसल्लाहवमोजिमआवश्यकअन्यकार्यहरुगर्ने,
 15. समितिकोपरामर्शमा“पानीसुरक्षायोजना”कार्यान्वयनगर्नमाअगुवाईगर्ने,
 16. धारावाटखेरगएकोपानीलाईकरेसावारीमाउपयोगगर्नसमुदायलाईसल्लाहदिने,
26. समितिलेसार्वजनिकधाराप्रणालीभएकोखानेपानीतथासरसफाइयोजनामासमितिलेपानीशुल्कवापतप्रतिघररु.....(न्यूनतमरु. ५०) मासिकरूपमाउठाउनेछ ।
27. निजीधाराप्रणालीभएकोखानेपानीतथासरसफाइयोजनामामिटरजडानगर्नुपर्नेछ । सोप्रकारकोयोजनामाकम्तिमानिम्नानुसारपानीशुल्कलाग्नेछ ।
1. १०युनिट (१०हजारलिटर) सम्मकोरु (उदाहरणकोलागिरु१५०)
 2. १०युनिटभन्दामाथिप्रतियुनिटकोपानीशुल्कनिम्नानुसारलाग्नेछ ।
 - १०युनिटसम्मप्रतियुनिटरु(उदाहरणकोलागिरु२०)
 - ११देखि१५युनिटसम्मप्रतियुनिटरु (उदाहरणकोलागिरु२३)
 - १६देखि२०युनिटसम्मप्रतियुनिटरु (उदाहरणकोलागिरु२६)
 - २१देखि२५युनिटसम्मप्रतियुनिटरु (उदाहरणकोलागिरु२९)
 - २६युनिटभन्दामाथिप्रतियुनिटरु (उदाहरणकोलागिरु३२)
 3. गाउँपालिकाःनगरपालिकालेदफा२७को ‘क’
माउल्लेखितपानीशुल्कदरमाफरकनिर्धारणगरेमासोहीबमोजिमहुनेछ ।
 4. निजीधाराप्रणालीमासार्वजनिकधाराभएमापनिमिटरजडानअनिवार्यहुनेछरपानीउपभोगगर्नेघरधुरीहरुलेदामासाहिबाटशुल्कउठाउनुपर्नेछ ।
28. प्रत्येकउपभोक्ताहरुकोलागिसमितिलेपानीमहसुलकार्डकोव्यवस्थागर्नेछ । शुरुमापानीमहसुलकार्डलिनकोलागिउपभोक्ताहरुलेरु५०तिर्नेछरहराएमाअर्कोकार्डलिनरु१००तिर्नुपर्नेछ ।

29. उपभोक्ताहरुलेपानीशुल्कवापतकोरकमहरेकमहिनाको गते –
 अर्कोमहिनाकोपहिलोहप्ताभित्र)
 भित्रजम्मागर्नेछन्। उक्तमितिभित्रपानीशुल्कनबुझाउनेलाईप्रतिदिनरु.
 कादरलेविलम्बशुल्कलाग्नेछ। अग्रिमरूपमापानीशुल्कबुझाउनेलाईसमितिले %
 छुटदिईनेछ।
30. उठेकोपानीशुल्कको
प्रतिशतप्रत्येकउपभोक्तासमितिलेगाउँपालिकाःनगरपालिकाकोमर्मतकोषकालागीजम्मागर्नु
 पर्नेछ।
31. समितिलेमर्मतसम्भारकोषवृद्धिकालागिसहकारीमाआबद्धभईखाताखोल्नेछ। समितिलेयोजनाकोनि
 यमिततथाआपतकालीनमर्मतकार्यकोलागिन्यूनतमरु.
 सहकारीमामौज्दातराखेगरीबाँकीसबैपूँजीसहकारीमार्फतनियमानुसारकोब्याजदरमालगानीगर्नेछ
 ।
32. मर्मतसम्भारकोषकोअभिवृद्धिगर्नकोलागिसमितिलेविभिन्नअवसरहरुमादेउसी, भैलो, होली, देउडा,
 सांस्कृतिककार्यक्रमलगायतकारचनात्मककृयाकलापहरुकोआयोजनागरेररकमसंकलनगर्नेछ।
 समितिलेयोजनामारहेकाऔजारहरुभाडामादिएर,
 तथायोजनामाअध्ययनभ्रमणकोलागिआउनेटोलीहरुवाटोकिएकोभ्रमणशुल्कलिएरसमेतमर्मतस
 म्भारकोषमाजम्मागर्नसक्नेछ। साथैपानीशुल्कभुक्तानीकार्डउपभोक्ताहरुलाईबिक्रीतथापुनर्बिक्री,
 उपभोक्ताहरुबाटसंकलितदण्डजरिवाना,
 हर्जनाआदिवाफतकोप्राप्तिकमपनिमर्मतसम्भारकोषकोआम्दानीहुनेछ। समितिलेप्राप्तगर्नेपुरस्कार
 तथाअनुदानपनियोजनाकोमर्मतसम्भारकोषकोआम्दानीहुनेछ।
33. समितिमारहेकोकोषलेनपुग्नेगरीठूलोखालकोमर्मतगर्नुपरेकोखण्डमाआमभेलाकेनिर्णयगरेवमोजिम
 लाभान्वितघरसंख्याकोआधारमासमानुपातिकरूपमायोजनाकोमर्मतकोलागियोगदानगर्नेछन्।
34. समितिलेगाउँःनगरपालिकास्तरीययोजनासञ्चालनतथामर्मतसम्भारकोषस्थापनाकोलागिगाउँःनग
 रपालिकाकोयोजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापननिर्देशिकाअनुसारआवश्यककार्यगर्ने
 छ।
35. माथिदफाहरुमाजुनसुकैकुरालेखिएकोभएतापनियोजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापनगा
 उँःनगरपालिकाकोयोजनाकोसञ्चालनतथामर्मतसम्भारव्यवस्थापननिर्देशिकाबमोजिमहुनेछ।

परिच्छेद ४

सेवासुधारतथाविस्तार

36. समितियोजनाको प्राविधिकसिमीतताको बारेमा सचेत रहेको छ । योजनामा थप धाराहरू जडान भएमा त थाउल्लेख्यसंख्यामा उपभोक्ताहरू थपिन गएमा योजनाले लक्ष्य अनुसार सेवा प्रदान गर्न नसक्ने कुरालाई ध्यानमाराखि समितिले योजनामा डिजाइन भै निर्माण भएको धारावाहेक नयाँ धारा थप गर्ने छैन साथै कुनैप निहालतमा सार्वजनिक धारा व्यवस्थापन भएको योजनाबाट नीजि धारा जडान गर्ने छैन ।
37. नयाँ वसाइ सरी आउने वा पहिला योजनामा सहभागी नभई निर्माण सम्पन्न भएपछि सेवा प्राप्त गर्न चाहने घरहरूको लागि समितिले रु.
लिई सार्वजनिक धाराबाट पानी उपभोग गर्न अनुमति दिन सक्ने छ ।
38. दफा ३६ मा जेसुकै उल्लेख गरिएको भए पनि योजनाको सुविधास्तर बृद्धि को लागि सार्वजनिक धारा प्रणालीलाई निजी धारा प्रणालीमा स्तरोन्नती गर्न प्राविधिक तथा सामाजिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त ठहरिएमा गाउँपालिका-नगरपालिकालाई आवश्यक सहयोग को लागि समितिले अनुरोध गर्न सक्ने छ ।

परिच्छेद ५

अनुगमन तथा प्रतिवेदन

39. समितिले योजनाको सञ्चालन अवस्था पहिचान गर्न खाने पानी सुरक्षा टोलीलाई तोक्ने छ । खाने पानी सुरक्षा टोलीले योजनाको सञ्चालन अवस्था पहिचान गर्न मुहान देखि धारा सम्म नियमित अनुगमन गर्ने छ ।
40. दफा ३९ मा उल्लेखित अनुगमन मासिक रूपमा समितिको बैठक बस्नु भन्दा पहिले गर्ने छ । समितिले बैठकमा अनुगमनमा देखिएका विषयवस्तुहरूको बारेमा समीक्षा गर्ने छ र यदि समस्या देखिएमा समाधानका उपयाहरू बारे छलफल तथा निर्णय गर्ने छ ।
41. समितिको प्रतिवेदन पद्धति दफा परिच्छेद १ दफा ८ बमोजिम हुने छ ।

परिच्छेद ६

सरसफाई, स्वच्छता तथा घरवारी व्यवस्थापन

42. समितिले शौचालय, भाडासुकाउने चाङ्ग, फोहर फाल्ने खाडल, धुँवारहित चुल्हो, गोबर ग्याँस प्लान्ट आदि निर्माण तथा उपयुक्त प्रयोग गर्न को लागि उपभोक्ताहरूलाई उत्प्रेरित गर्ने छ । साथै पूर्ण सरसफाई प्रवर्धन तथा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको बाधकको रूपमा रहेको छुपडी कुसंसार बिरुद्ध समितिले अभियानहरू सञ्चालन गरी महिनावारी भएको बेला चर्पी तथा धारा प्रयोगमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने छ ।
43. समितिले व्यक्तिगत, घरायसी तथा वातावरणीय सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी व्यवहार तथा सुरक्षित रूपमा पानीको चलन गर्ने व्यवहारको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने व्यवस्थामिलाउने छ । जसको लागि महिला धारा समुह तथा अन्य महिला सञ्जालहरूको परिचालन एवं नियमित अन्तरक्रिया गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने छ ।

44. समितिलेप्रत्येकघरमाखेरगएकोपानीसंकलनगर्नेट्यांकीःखाडलनिर्माणगरीघरवारीव्यवस्थापनमा प्रयोगगर्नसबैउपभोक्ताहरुलाईउत्प्रेरितगर्नेछ । सोनगर्नेघरपरिवारलाईरु५०प्रतिमहिनाकादरले जरिवानालगाईनेछ ।

परिच्छेद७

विविध

45. विशेषाधिकार:यसकार्यविधिमाभएकानियमहरुकोसंशोधनगर्ने, स्पष्टपार्नेतथाव्याख्यागर्नेसम्पूर्णअधिकारआमभेलामारहनेछ ।
46. निर्णयकार्यान्वयन:समितिलेसमयसमयमागरेकानिर्णयहरुकोपालनागर्नुसम्पूर्णउपभोक्ताहरुकोकर्तव्यहुनेछ ।
47. निष्कृत्यता:यसकार्यविधिमाजुनसुकैकुरालेखिएकोभएपनि तत्कालप्रचलितकानूनतथासमितिकोविधानसंगबाझिएमाबाझिएकोहदसम्मस्वतःनिष्कृत्यहुनेछ ।
48. विनियमबनाउने:समितिकोविधानरयसकार्यविधिकोअधिनमारहीसमितिलेयोजनाकाकृयाकलापलाईअझस्पष्ट, पारदर्शीरनियमितगराउनविनियमबनाईलागुगर्नसक्नेछ ।